

ODBOR LIDSKÝCH PRÁV A OCHRANY MENŠIN

Úřad vlády
České republiky

Vážení přátelé,

v rámci Úřadu vlády České republiky jsme si vědomi klíčové a odpovědné role, kterou hrajeme jednak v propojování státní správy, občanské společnosti a odborné veřejnosti, jednak při napomáhání k zajištění souladu materiálů vlády a jednotlivých rezortů legislativní či strategické povahy s mezinárodními závazky v oblasti lidských práv a ústavního pořádku České republiky.

Poskytujeme podporu zmocněnkyni vlády pro lidská práva Mgr. Kláře Šimáčkové Laurenčíkové a vládní zmocněnkyni pro záležitosti romské menšiny Mgr. Lucii Fukové, úzce spolupracujeme s klíčovými aktéry v oblasti lidských práv, jako je např. kancelář vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před mezinárodními orgány ochrany lidských práv při Ministerstvu spravedlnosti, Odbor lidských práv a transformační politiky Ministerstva zahraničních věcí nebo kancelář Veřejného ochránce práv. V řadě oblastí jsme styčným a koordinačním útvarem pro mezinárodní organizace (Rada Evropy, OSN, či EU – Evropská komise, Agentura EU pro základní práva), na jejichž odborných výstupech se aktivně podílíme.

Iniciativy a projekty v naší gesci dlouhodobě ilustrují, jak vážně bereme naši odpovědnost za integraci participativních principů do každodenních procesů rozhodování v rámci veřejné správy. Tato brožura má za cíl představit Odbor lidských práv a ochrany menšin a jeho hlavní oblasti působnosti v těch nejstručnějších obrysech. Na výčet veškerých aktivit, natož celé řady úspěchů našeho týmu v této příručce nicméně prostor není. Proto prosím neváhejte navštívit webové stránky Úřadu vlády a sledujte nás na sociálních sítích, kde se o naší práci dozvíte ještě mnohem více.

S úctou,

Mgr. Viktor Kundrák, Ph.D., E.MA

Ředitel Odboru lidských práv a ochrany menšin

ODBOR LIDSKÝCH PRÁV A OCHRANY MENŠIN

- Podporuje práci zmocněnkyně vlády pro lidská práva Mgr. Kláry Šimáčkové Laurenčíkové a zmocněnkyně vlády pro záležitosti romské menšiny Mgr. Lucie Fukové.
- Koordinuje činnost státní správy v oblasti lidských práv obecně, ale i konkrétně v záležitostech romské menšiny, národnostních menšin, spolupráce s občanskou společností, práv osob se zdravotním postižením či paměťových agend.
- Zajišťuje koncepční, analytickou, legislativní a osvětovou činnost v oblasti lidských práv a dalších příbuzných agend.
- Se skládá z pěti věcně zaměřených oddělení, která intenzivně komunikují s orgány státní správy, samosprávy, nevládními neziskovými organizacemi a odborníky.
- Poskytuje odborné a administrativní zázemí pro fungování celkem šesti poradních orgánů (Rad) vlády, založených na paritním zastoupení státní správy a občanské společnosti či odborníků, a jím podřízených pracovních skupin, které slouží jako platformy pro odborný mezirezortní a mezioborový dialog a předkládají vládě svá doporučení.

Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková
Zmocněnkyně vlády pro lidská práva

- Je místopředsedkyní Rady vlády pro lidská práva, Rady vlády pro národnostní menšiny, Rady vlády pro nestátní neziskové organizace, Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením, Rady vlády pro paměťovou agendu a Rady vlády pro rovnost žen a mužů.
- Zpracovává koncepce dlouhodobého vývoje ochrany lidských práv.
- Přípravuje návrhy a podněty ke zlepšení stavu dodržování lidských práv, postavení národnostních menšin, života občanů se zdravotním postižením, nebo návrhy a opatření k dosahování rovnosti žen a mužů, anebo ohledně postavení nestátních neziskových organizací ve společnosti.
- V součinnosti s Úřadem vlády zpracovává zprávy o plnění závazků plynoucích z mezinárodních smluv v oblasti lidských práv, jež ČR předkládá jednotlivým smluvním kontrolním mechanismům v rámci OSN, Rady Evropy a Evropské unie.
- Posuzuje v mezirezortním připomínkovém řízení materiály legislativní a nelegislativní povahy týkající se výše uvedených agend.
- Spolupracuje s orgány veřejné správy (státní správy i samosprávy), nevládními neziskovými organizacemi a odborníky.

Sledujte práci
zmocněnkyně vlády
pro lidská práva

Mgr. Lucie Fuková
Vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny

- Je místopředsedkyní Rady vlády pro záležitosti romské menšiny.
- Koordinuje činnost složek státní správy v oblasti své působnosti, komunikuje s příslušnými ministry a orgány státní správy a spolupracuje s nimi na plnění úkolů, které byly uloženy usneseními vlády – zejména ve vztahu k plnění Strategie romské integrace 2021–2030.
- Je hlavním kontaktním orgánem pro orgány EU ve věcech týkajících se romské menšiny, spolupracuje s dalšími zahraničními subjekty zabývajícími se romskou menšinou.
- Posuzuje v mezirezortním připomínkovém řízení materiály legislativní a nelegislativní povahy týkající se romské menšiny.
- Spolupracuje s relevantními subjekty v oblastech podpory Romek a Romů, napomáhá jejich participaci na zpracování návrhů, do které zapojuje zejména NNO, krajské koordinátory a orgány územní samosprávy.
- Tvoří formální i neformální síť romských lídrů po celém Česku, své „prodloužené ruce“ v regionech.
- Identifikuje ve společnosti aktuální problémy v oblasti integrace Romek a Romů a připravuje návrhy a podněty ke zlepšení postavení romské menšiny.
- Podílí se na zlepšování postavení romských a proromských NNO a napomáhá zajištění podpory jejich činnosti; ve spolupráci s Odborem lidských práv a ochrany menšin přispívá k plnění úkolů souvisejících s poskytováním dotací z dotačních programů ÚV v oblasti podpory integrace Romek a Romů.
- Přináší nový pohled a nové metody, které mohou pomoci ke změně (zejména komunitní práce a komunitní organizování).
- V návaznosti na schválení definice anticikanismu v roce 2024 usiluje o její implementaci.

Sledujte práci vládní
zmocněnkyně
pro záležitosti
romské menšiny

ODDĚLENÍ LIDSKÝCH PRÁV, KOORDINACE ADAPTACE A INTERGRACE

Oddělení se věnuje široké agendě ochrany lidských práv zejména tak, že monitoruje situaci v oblasti lidských práv, rovnosti a zákazu diskriminace a koordinuje dialog k těmto otázkám. Připomínkuje zákony i materiály nelegislativní povahy z pohledu mezinárodních závazků a ústavního pořádku ČR a klíčovou roli hraje také v osvětové činnosti. Každoročně publikuje Zprávu o stavu lidských práv, usiluje o zvyšování povědomí o lidských právech v rámci státní správy a poskytuje odborné zázemí Radě vlády pro lidská práva.

Specificky se oddělení věnuje agendě adaptace a integrace uprchlíků a osob s dočasnou ochranou prchajícím z Ukrajiny, zejména pak zranitelnými skupinami. Slouží jako sekretariát Výkonného výboru Vládního grémia pro adaptaci a integraci, koordinuje činnost ministerstev a podporuje spolupráci s nevládním sektorem a samotnou ukrajinskou diasporou. Nedílnou součástí jeho činnosti je i boj s dezinformacemi a nenávisťnými narativy ve společnosti.

Rada vlády České republiky pro lidská práva je poradním orgánem vlády pro otázky ochrany lidských práv a základních svobod. Sleduje vnitrostátní plnění mezinárodních závazků České republiky a prostřednictvím pracovních orgánů zaměřených na témata práv dětí, starších lidí, LGBTI+ lidí, cizinců, ochrany před mučením a nelidským zacházením, lidských práv v kontextu moderních technologií a přístupnost webů, trestní politiky, či předsudečného násilí a nenávisťných projevů, projednává a předkládá vládě a jednotlivým rezortům podněty.

Více informací
o Radě vlády
pro lidská práva

ODDĚLENÍ SPOLUPRÁCE S OBČANSKOU SPOLEČNOSTÍ

Oddělení pracuje na podpoře a rozvoji občanské společnosti. Kromě podpory fungování nestátních neziskových organizací (NNO) se snaží cíleně podporovat zapojování občanů a dalších aktérů do řešení veřejných témat. Pojmem „občanská společnost“ totiž chápeme nejen organizované skupiny, neformální uskupení, ale i jednotlivce, jejichž prostřednictvím jsou také vyjadřovány názory a stanoviska společnosti, zejména pak při nastolování otázek týkajících se lidských práv, demokracie a právního státu. Realizujeme projekty, vydáváme metodické materiály, spravujeme dotační program a zajišťujeme činnost Rady vlády pro nestátní neziskové organizace.

Rada vlády České republiky pro nestátní neziskové organizace soustřeďuje, projednává – v plénu či v rámci svých pracovních orgánů zaměřených např. na legislativu a financování, soukromé dárčovství, či záležitosti týkající se EU – a předkládá vládě materiály, týkající se NNO a vztahující se k vytváření vhodného prostředí pro jejich existenci a činnost, jakož také např. k participaci občanské společnosti na tvorbě veřejných politik.

Dotační program: Podpora celostátních mezioborových sítí nestátních neziskových organizací

Program podporuje celostátní mezioborové sítě NNO a posiluje jejich kompetentnost, kvalifikovanost a legitimitu, aby efektivně zastupovaly zájmy svých členů navenek a přispívaly ke zvýšení povědomí široké veřejnosti o činnosti a významu NNO, jakožto subjektů jednajících ve veřejném zájmu.

Více informací
o Radě vlády pro
nestátní neziskové
organizace
a dotačním
programu

ODDĚLENÍ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN A ROMSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ

Oddělení monitoruje a napomáhá zajišťovat dodržování práv národnostních menšin a Romů a podporuje boj proti xenofobii, rasismu, anticikanismu a sociálnímu vyloučení. Úzce spolupracuje s vládní zmocněnkyní pro záležitosti romské menšiny. Mezi hlavní činnosti oddělení patří:

- Koordinace implementace Strategie romské rovnosti, začlenění a participace (Strategie romské integrace) 2021-2030.
- Tvorba a posuzování celostátních koncepcí a návrhů týkajících se národnostních menšin a romské menšiny.
- Koordinace a zajištění spolupráce mezi orgány státní správy, zejména Odborem (Agenturou) pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj, územními samosprávnými celky a občanskou společností.
- Správa dotačních programů v oblastech začleňování romské menšiny a práv národnostních menšin.
- Vypracování periodické Zprávy o situaci národnostních menšin v ČR a Zprávy o situaci romské menšiny v ČR.
- Sledování a vyhodnocování mezinárodních závazků v oblasti národnostních menšin.

Rada vlády České republiky pro záležitosti romské menšiny je stálým poradním a iniciačním orgánem vlády v oblasti romské integrace. Rada v plénu či v rámci svých pracovních orgánů, zaměřených mj. na oblasti vzdělávání nebo bezpečnost, projednává a připravuje podněty vládě týkající se začleňování Romů, jejich participace na veřejných otázkách a rozhodování či projevů nesnášenlivosti založených na předsudcích vůči Romům, tj. anticikanismu.

Dotační programy k podpoře začleňování romské menšiny:

- Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce
- Podpora terénní práce
- Podpora koordinátorů pro romské záležitosti

Rada vlády pro národnostní menšiny je stálým poradním a iniciativním orgánem vlády České republiky pro otázky týkající se národnostních menšin a jejich příslušníků. Působnost Rady je vymezena zákonem č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nařízením vlády č. 98/2002 Sb. Rada v plénu nebo v rámci pracovních orgánů projednává a připravuje podněty vládě mj. otázky ochrany kulturního dědictví, jako např. německých a dalších opuštěných hrobů, dotačních programů zaměřených na národnostní menšiny, či projevů nenávisti založených na rasismu či xenofobii.

Dotační program v oblasti práv národnostních menšin:

- Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků

Více informací
o Radě vlády pro
záležitosti romské
menšiny a dotačních
programech

Více informací
o Radě vlády pro
národnostní menšiny
a dotačním
programu

ODDĚLENÍ PRÁV OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Oddělení monitoruje dodržování práv osob se zdravotním postižením, zpracovává materiály pro jednání vlády, účastní se připomínkových řízení k návrhům materiálů legislativní i nelegislativní povahy z hlediska jejich dopadu na osoby se zdravotním postižením. Za tímto účelem spolupracuje s organizacemi osob se zdravotním postižením a jejich názory zohledňuje ve svých připomínkách. Oddělení koordinuje Národní program přístupnosti pro všechny a odborně i organizačně zajišťuje činnost Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením.

Rada vlády České republiky pro osoby se zdravotním postižením (dříve Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením) se zabývá zejména problémy, které nemůže samostatně vyřešit jediný rezort. Jejím cílem je pomáhat při vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením ve všech oblastech života společnosti. Prostřednictvím svých zástupců v Radě se na její činnosti podílí i samotné osoby se zdravotním postižením. Rada v plénu nebo v rámci pracovních orgánů projednává a připravuje podněty vládě týkající se např. otázek přístupnosti veřejného a digitálního prostoru.

Dotační program:

Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků osob se zdravotním postižením

Podpořeny mohou být projekty v oblastech: mezinárodní spolupráce; vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením; účasti na realizaci veřejných politik, které se týkají osob se zdravotním postižením, a sledování jejich naplňování; vzdělávací a informační činnosti v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením; organizačně administrativnímu servisu v rámci svépomocných aktivit spolků osob se zdravotním postižením.

Více informací
o Radě vlády pro
osoby se zdravotním
postižením
a dotačním
programu

ODDĚLENÍ PAMĚŤOVÝCH AGEND

Oddělení paměťových agend se zabývá oblastí vyrovnávání se s historickými událostmi spojenými zejména s nacistickou a komunistickou totalitou. Podporuje osvětové a vzdělávací aktivity spojené s historickou pamětí a spolupráci mezi stáním a neziskovým sektorem v této oblasti. Přispívá k diskusi o citlivých otázkách historie a hledání konsenzu. Zajišťuje činnost Rady vlády pro paměťovou agendu.

Rada vlády České republiky pro paměťovou agendu je poradním orgánem vlády pro systematický a koncepční přístup k různým aspektům z oblasti historické paměti, stanovení střednědobého i dlouhodobého rámce využití příslušných dotačních titulů pro překonávání sociálních i jiných reziduí totalitních režimů v občanské společnosti, podpoře muzejních, osvětových, přednáškových a spolkových projektů paměťové povahy.

Dotační program: Podpora paměťových agend

Věcné zaměření výzvy a účel dotace je vymezen ve dvou oblastech:

- Prosazování lidských práv účastníků odboje a odporu proti totalitním režimům. Projekty zaměřené na podporu přeživších, obětí a osobností opozičního disentu perzekuovaných totalitními režimy a politických vězňů, včetně poskytování poradenství, péče a aktivizace těchto osob.
- Osvětová a vzdělávací činnost nad rámec standardního vyučování za účelem zvyšování povědomí o významu odboje a odporu proti totalitním režimům. Zvyšování povědomí o zločinech totalitních režimů a významu boje za svobodu a demokracii (dokumentace, publikace, vzdělávací aktivity, přednášky, osvětové akce pro širokou veřejnost a mladším generacím).

Více informací
o Radě vlády pro
paměťovou agendu
a dotačním programu

ODBOR LIDSKÝCH PRÁV A OCHRANY MENŠIN

Úřad vlády ČR,
nábřeží Edvarda Beneše 128/4,
Praha 1, PSČ 118 01
www.vlada.gov.cz

Pracoviště
Odboru lidských práv
a ochrany menšin
Rytířská 31
Praha 1, PSČ 110 00
olp@vlada.gov.cz

#LidskaPrava
#HumanRights